

Gazeta Radomska

Wychodzi w Środy i Soboty.

Redakcja i Administracja otwarte codziennie, prócz niedziel i świąt, od godz. 10-ej rano do 4-ej po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 31, telefon Nr. 2-25.

OGŁOSZENIA:

PRZEDPŁATA:

W Radomiu
bez odosobienia:
Rocznie . rb. 4.
półrocznie rb. 2.
kwartalnie rb. 1.

Pocztą:

Rocznie rb. 5, pół-
rocznie rb. 2 k. 50,
kwartalnie rb. 1
kop. 25.

Numer pojedynczy
kop. 5.

Rękopisy
bez zastrzeżeń nie
zwracają się.

Na 1-ej stronie
za wiersz gar-
montowy lub jego
miejsce
kopiejk 50.

Nekrologi za wiersz
kopiejk 20.

Reklamy i Nadesłane:
za wiersz petitowy
lub jego miejsce
kopiejk 30.

Ogłoszenia
zwyczajne po k. 10
za wiersz petitowy
lub jego miejsce.

Biuro Towarzystwa Akcyjnego „Ł. J. BORKOWSKI”, ulica Szeroka № 1, telefonu 70 w Radomiu

przyjmuje zamówienia

na wozy włościańskie kolejniaki.

Z chwili.

Ogromu pracy, którą przywykliśmy nazywać „społeczną”, a która nosi dziś bardziej wyraźne miano narodowej, oraz ogromu poświęcenia i ofiar wymaga od nas chwila, będąca przededniem decydujących dla Polski rozstrzygnięć...

Stan rzeczy się gmatwa, groza potężnieje, rozmiary czekających nas w przyszłości wysiłków nie maleją, lecz coraz wyraźniej w przewidywaniach, na logice faktów opartych, rozszerzają się i rosną...

Musimy to sobie wszyscy jasno i zupełnie szczerze uświadomić.

Dnie wczorajsze nie były z dni, które nas czekają, najcięższymi. Końca nikt jeszcze dojrzeć nie jest w stanie... Najbliższe „jutro” obok tajemnicy nieodgadnionej niosą jednocześnie jeden pewnik straszny: — wśród ruin i zgłiszcz naszej ojczyzny będą wciąż padały nowe niszczycielskie ciosy, których imię — bezmiar!...

Tak będzie...

Nikt nie ma prawa sobkowskim optymizmem i siebie, i otoczenie swoje ludzić.

Nikt nie ma prawa wątpić, że krwawy scenariusz naszej tragedji współczesnej już się wyczerpał...

Zanim świt nadejdzie, ani jedna okropność twardej nocy losu naszego nie oszczędzi... To jest nieskruszony dogmat Polaka współczesnego i ma on być probierzem i naszej siły wewnętrznej, i naszych praw do życia...

Ani dla bezmyślnego spokoju, ani dla trującej twrogi przy ogniskach naszych miejsca być nie może. Z krwi, z ognia, z ruin, z żaloby musimy czerpać nie łzy i rozpacz, lecz nieskruszony i nie dający się nigdy sprowadzić na manowce podłej rezygnacji — hart czynnej ofiary...

Trzymajmy, jak nigdy, na wodzy instynkty leniwego zwierzęcia. Zamordujmy nikczemną myśl, że — „i bezemnie Polska sama sobie starczy“...!

W lat dziesięć.

Dziś gdy wojna wykazała jaskrawo niewolniczą małostkowość ducha, jaka zagnieździła się w społeczeństwie naszym, z jakimż pietyzmem zwracać się powinniśmy do szkoły polskiej, wychowawczyni przyszłych pokoleń, twórczyni przyszłej Polski, gdyż „takim będzie los narodu, jakim jest jego młodzieży chowanie“. A mimo to w jak ciężkich warunkach pracować muszą kierownicy szkół naszych. Przykładem tego może służyć Szkoła Handlowa męska w Radomiu. Oto co dowiadujemy się ze sprawozdania danego na popisie dorocznym przez dyrektora P. Jarzyńskiego:

„W roku bieżącym szkoła zamyka dziesięcioletni okres swej pracy, ze względu jednak, iż kl. VII wyjątkowo ukończyła swoje zajęcia przed upływem roku szkolnego, nie możemy dać dokładnego sprawozdania ani z roku bieżącego, ani z lat 10-ciu. Postaram się jednak rzucić okiem wstecz i choć w niewielu liczbach, przedstawić dane charakteryzujące życie szkoły w okresie dziesięcioletnim.

W chwili reorganizacji 15 listopada 1905 r. szkoła dawna posiadała kapitału rb. 19.569 kop. 69, że zaś wydatki związane z istnieniem dawnej szkoły wyniosły rb. 8.948 kop. 85, przeto nowa szkoła na swój właściwy użytek przejęła rb. 10.620 kop. 84.

Na środki utrzymania w tym okresie czasu składały się następujące pozycje:

Oplaty wpisowe, wniesione przez samych uczniów . . . . . rb. 309348 k. 50
Oplaty wpisowe wniesione przez T-wo Pomocy . . . . . „ 24000 „ —

Oplaty wpisowe, wniesione za uczniów przez inne osoby	5905 „ —
Zasiłek z kasy miejskiej	10000 „ —
Dopłata procentowa na rzecz szkoły od patentów handlowych	23665 „ 23
Wpływy z ofiar	13463 „ 30
Dochody z koncertów, teatrów i t. d.	2862 „ 75
Różne wpływy, jak procenty od kapitału, odnajęcie ogrodu i t. p.	2690 „ 30
Czyli razem w ciągu 9 lat dochód szkoły wynosił	rb. 392738 k. 58

ze zaś koszty utrzymania za ten czas wynosiły rb. 403011 kop. 50, przeto szkoła rozpoczęła tak ciężki rok szkolny bieżący mając rb. 347 kop. 82 i z wiarą, że społeczeństwo, tak ofiarne na innych polach nie zapomni o niej.

Nadmienić tutaj muszę, że oprócz tych sum, które wpłynęły do kasy szkolnej z ofiarności publicznej, jako opłata wpisowa za niezamożnych uczniów, a która, jak to wyżej wspomniałem, razem wyniosła rb. 29.905, Szkoła uczyla uczniów bezpłatnie, zwalniając ich całkowicie lub też częściowo od opłaty wpisowej na sumę rb. 57.446; pomimo to szkoła mogłaby nie wyczerpać rezerwy i wzbogacić się w niezbędne dla jej rozwoju środki pomocy naukowej, gdyby rodzice płacili należną opłatę wpisową—szkoła jednak na zaległych opłatach wpisowych straciła rb. 18.728 kop. 50. Co do liczby uczniów uczących się w szkole, to ta wynosiła w końcu roku szkolnego 1905/6-tym — 513-tu, w r. 1906/7-tym — 681 w r. 1908/9-ym — 547-iu, w r. 1909/10-ym—478-iu, w r. 1910/11-ym—440-tu; w r. 1911/12-ym—436, w r. 1912/13 — 402, w r. 1913/14-ym—400, obecnie zaś szkoła liczy uczniów 370, w tem katolików 328, ewangelików 4 i żydów 38. Do roku bieżącego szkoła wydała patentów z ukończenia całkowitego kursu — 225.“

WOJNA.

Na wschodnim froncie.

Komunikaty z d. 11 b. m. donoszą, że w okręgu Szawel nieprzyjacieli usiłuje znów zagarnąć węzeł dróg, ale odparty został pięciu kontr-atakami, przy czem zabrano działa i jeńców. Na lewym brzegu Niemna bez zmian. W Galicji zachodniej d. 11 i 12 natężenie walk zmniejszyło się. Natarcie nasze na prawym brzegu Dniestru w dalszym ciągu rozwija się pomyślnie. Aby ulżyć położeniu swego centrum, który w nieładzie cofa się od Dniestru do linii Obertyn — Horodenko, nieprzyjacieli d. 11 maja prowadził bez powodzenia kontr-ataki na integralnych rewirach frontu, przy czem pod Chocimierzem nacierające oddziały Austrjaków były odparte z wielkimi stratami. Artylerja nasza zniszczyła całkowicie dwa bataljony, a jeden bataljon nieprzyjacielski złożył broń. Pod Horodenkiem nieprzyjacieli o godzinie 7 wieczorem tegoż dnia zachwiał się i rozpoczął beładny odwrot. Zabraliśmy znowu kilka tysięcy jeńców, działa i do 50 jaszczyków z nabojami. Okręg Mitawy jest zupełnie uwolniony od nieprzyjaciela.

Komitet Obywatelski m. Radomia.

Na ogólnym zebraniu K. O. m. Radomia w dniu 12 b. m. rozpatrzono następujące sprawy: 1) Przyznano pożyczek w sumie 310 rb. i wydano tytułem zapomóg 30 obiadów w Taniej Kuchni № 1.

2) Odmówiono przyznania zasiłku Szpitalowi św. Kazimierza w Radomiu, ze względu na brak odpowiednich funduszy. 3) Przyjęto do wiadomości że C. K. O. przyznał dla Radomia, na miesiąc maj, zasiłek w sumie 8.465 rb. dla ludności chrześcijańskiej i 3.000 rb. dla ludności żydowskiej. 4) Postanowiono prosić Komitet Obywatelski Gubernjalny o wyasygnowanie tymczasowo 10.000 rb. na koszt przygotowania opału dla miasta na zimę i o zakup rządowych działek leśnych najbliższej Radomia położonych. 5) Polegając na opinii Delegacji wysłanej do Mirca, postanowiono zająć się urządzeniem w Mircu Kolonii letnich dla dzieci i polecono Delegacji wypracowanie szczegółowego projektu wraz z kosztorysem. 6) Postanowiono sprowadzić do sklepu dwa wagony produktów spożywczych. 7) Przyjęto sprawozdania Sekcji Ochroniarskiej, Sekcji Żydowskiej i Sekcji Dobroczynnej. 8) Postanowiono, że bezwzględnie na zmianę sytuacji w mieście Komitet Obywatelski będzie nadal prowadzić swoją działalność.

Z MIASTA

Zakończenie roku szkolnego. W czwartek ubiegły w Szkole handlowej męskiej odbyło się uroczyste, poprzedzone nabożeństwem w kościele Marjackim, zakończenie roku szkolnego i rozdanie patentów opuszczającym uczelnię maturzystom.

W roku bieżącym mimo niezmiernie trudne warunki nasza Szkoła pokonywała rozliczne i wielkie trudności i doprowadziła szczęśliwie rok swój do końca, wypuszczając w świat nowy zastęp wychowalców.

Otrzymało matury 25-ciu młodzieńców: Adamski Władysław, Bejgrowicz Kazimierz, Cybulski Stanisław, Cyrański Adolf, Cyrkler Ludwik, Ejzert Stanisław, Gajewski Jan, Grabiński Janusz, Jarzyński Tadeusz, Jokieli Leopold, Kiedrzyński Marjan, Kowalski Stefan, Kozłowski Alfred, Krzywicki Henryk, Niemirski Jan, Olszewski Paweł, Paprocki Ludwik, Pawłowski Jan, Pięgowski Władysław, Pomianowski Zygmunt, Sosnowski Henryk, Szymański Sergiusz, Westwalewicz Ewaryst, Witkowski Jan, Zaremba Felician.

Ostatnia posługa. W czwartek po południu Radomianie odprowadzili na wieczny spoczynek zwłoki ś. p. dr. Franciszka Kosickiego, naczelnego lekarza szpitala św. Kazimierza i długoletniego lekarza więziennego. Pogrzeb w uznaniu zasług zmarłego dla miejscowego społeczeństwa, odbył się kosztem miasta przy ogromnym udziale publiczności ze wszystkich warstw społecznych. Trumnę na ramionach poniesiono na cmentarz, gdzie nad grobem przemawiał w imieniu kolegów lekarzy dr. Antoni Szczepaniak, żegnając odchodzącego serdecznymi słowami uznania dla zasług, wiedzy i serca zmarłego. Odszedł dobrze zasłużony członek polskiego społeczeństwa, niósł on ulgę cierpiącym, niejednemu uratował życie, był pociechą i pomocą więźniom w ciężkiej ich doli, miał w piersiach serce dobre i szlachetne mimo twarde pozory. Cześć jego pamięci!

Bezpłatne lekcje muzyki. Osoba pragnąca ułatwić niezamożnej, dobrze wychowanej panience naukę początkową muzyki, chętnie udzielać będzie lekcji na swoim fortepianie. Wiadomość w Redakcji.

Ofiary. W. F. składa na III Ochronę dziecięcą nieprzyjętą przez dr. M. D. rb. 3.

Dla uczczenia pamięci męża, ś. p. Ignacego Pawińskiego, składa żona rb. 100, z tych rb. 25 na przytułek dla obłąkanych, zaś rb. 75 do rozporządzenia Starszej Siostry w Domu Pracy przy ul. Świeżej.
Wykaz chorób zakaźnych w Radomiu według reglamentacji lekarskiej za dwa ostatnie tygodnie.
Ospa: Warszawska 15.
Szkarlatyna: Kościelna 3, Lubelska 30.
Otru: Skaryszewska 10, Wałowa 5.
Dół: Lubelskie-Górki 13, Warszawska 15.
Tyfus plamisty: Lubelska 87, Dzierżkowska 3—sześć przyp.; Kozienicka 4—2 przyp.; Bóźniczna 7, Rwańska 11. Przeskok 5, Wałowa 23—2 przyp.; Podwalna 4.

Radomska Spółka Rolna

poleca: sól jadalną, kartofle, smar do wozów, hacele, hufnale oraz koks kowalski, a na nadchodzący sezon wiosenny — gwarantowane nasiona oraz siewniki znanej firmy Pracnera.

